

پدیدارشناسی اقدام به خودکشی در میان افراد بی‌خانمان شهرهای مشهد و تهران

مجید فولادیان^۱، مرتضی دبیاری^۲

مقدمه

امروزه، پدیده خودکشی به عنوان یکی از عوامل اصلی مرگ و میر در دنیا محسوب می‌گردد. افراد بی‌خانمان به عنوان یکی از گروه‌های آسیب‌پذیر، دارای تجارب متعدد اقدام به خودکشی می‌باشند. افراد بی‌خانمان که غالباً به مواد مخدر اعتیاد داشته و به دلیل نداشتن سرپناه، وضعیت حادی را تجربه می‌نمایند، با توسل به خودکشی، سعی در پایان دادن به زندگی نامطلوب خود دارند: در این پژوهش سعی می‌شود تا به عوامل تأثیرگذار، مسیر اقدام به خودکشی و در نهایت تفهم فرد از اقدام به خودکشی پاسخ داده شود.

روش

این پژوهش با استفاده از روش کیفی صورت گرفته است و از روش پدیدارشناسی استفاده شده است. در مجموع با هجده نفر از افراد کارتن خواب که سابقه اقدام به خودکشی بیش از یکبار داشته‌اند، مصاحبه عمیق صورت گرفته است. شیوه نمونه‌گیری گلوله برفی بوده است و با افرادی که به شکل دسته‌جمعی نیز خودکشی کرده‌اند نیز مصاحبه عمیق صورت گرفته است.

یافته‌ها

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که اعتیاد به مواد مخدر نقش مهمی در اقدام به خودکشی افراد کارتن خواب داشته است. گسست خانوادگی و طرد اجتماعی نیز از مهم‌ترین عواملی است که موجب گرایش افراد به خودکشی گردیده است.

نتیجه‌گیری

همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهد که افراد کارتن خواب در ابتدای دوره کارتن خوابی دست به خودکشی نمی‌زنند، بلکه با گذشت زمان و با از دست دادن امید به آینده، خودکشی را برمی‌گزینند. عدم توانایی در تهیه مواد مخدر، ترس از زندان، نداشتن امید نسبت به تغییر وضع موجود و از دست دادن خانواده و دوستان، از مهم‌ترین دلایل اقدام به خودکشی بوده است.

کلیدواژگان: کارتن خواب، اعتیاد، طرد، خودکشی

۱. دکتری علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی رفاه اجتماعی دانشگاه تهران mortezadayyaree@yahoo.com